

ครั้งที่ ๒๕๐

พระสารีบุตรเถระ

จากนี้ขอให้ทุกท่านจงตั้งใจรับฟังการบรรยาย ครั้งที่ ๒๕๐ ประจำวัน พุทธ ที่ ๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๗ วันนี้ตั้งหัวข้อเรื่องว่า “พระสารีบุตรเถระ” ซึ่งเรื่องของพระสารีบุตรก็ได้นำมาอธิบายให้ท่านทั้งหลายได้ฟังหลายครั้ง คราวนี้ก็จะเป็นอย่างครั้งสุดท้าย ในการประมวลที่เกี่ยวกับเรื่องของท่าน เพราะเราทราบแล้วว่าท่านเป็นอัครสาวก เวลาเข้าไปในโบสถ์ที่ไหน ถ้ามีเจ้าภาพสร้างโบสถ์ ก็ต้องหาเจ้าภาพสร้างพระประธาน พอหาเจ้าภาพสร้างพระประธานเสร็จ ก็จะต้องถวายพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะให้อยู่เคียงซ้ายซ้ายขวา อย่างพระพุทธเจ้าของเรา ท่านสร้างบารมีเพื่อความเป็นพระพุทธเจ้า ใช้เวลายาวนานถึง ๔ อสงไขย กับอีก ๑๐๐,๐๐๐ กัปป์ แล้วก็ไปอยากจะเป็นอัครสาวกอย่างพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรก็เลิกลงทางมีปัญญา พระโมคคัลลานะก็เลิกลงทางมีฤทธิ์เดช ท่านบอกว่าต้องใช้เวลามากถึง ๑ อสงไขยกับอีก ๑๐๐,๐๐๐ กัปป์ ส่วนพระสาวกผู้ใหญ่ ๘๐ รูปที่เลิกลงทางด้านต่างๆ ก็ใช้เวลาแค่ ๑๐๐,๐๐๐ กัปป์เท่านั้นเอง ไม่มาก แต่ถ้าอยากเป็นอัครสาวกก็ใช้เวลายาวนานพอสมควร ๑๐๐,๐๐๐ กัปป์กับอีก ๑ อสงไขย มันไม่ใช่ใช่น้อยๆ

พระสารีบุตรท่านเป็นผู้ที่ ถ้าเราวิเคราะห์ในทางประวัติของท่านแล้วนี้ จะพบว่าท่านมีบุคลิกดีเด่นหลายอย่าง เป็นต้นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีน้ำใจต่อเพื่อน เวลาได้ดีแล้วไม่ลืมเพื่อน ยกตัวอย่างตั้งแต่ตอนที่ท่านเริ่มปรารถนาอยากจะเป็นอัครสาวกผู้เลิกลงทางมีปัญญา แล้วพระพุทธเจ้าก็พยากรณ์ว่าท่านจะได้เป็นจริงๆ ท่านก็นึกถึงเพื่อนเก่า ก็ไปบอกเพื่อนว่าเราตั้งใจปรารถนาที่จะเป็นอัครสาวกฝ่ายขวา เลิกลงทางมีปัญญา ท่านก็จึงมาสร้างบารมีกับเรา เพื่อจะมาเป็นอัครสาวกฝ่ายซ้ายด้วยเถิด อย่างนี้เป็นต้น หรือแม้กระทั่งในชาติสุดท้าย ชาติที่เกิดเป็นพระสารีบุตร ซึ่งชื่อเดิมท่านชื่ออุปติสสะ ท่านก็ปรารถนาสำเร็จ สมดังความต้องการตั้งแต่ในขณะที่ยังเรียนหนังสือจบ แล้วก็ไปลูกมหาเศรษฐีมีทรัพย์สมบัติตั้งแต่สิบขวบ กินไป ๑๐-๒๐ ชาติก็ไม่หมด เป็นเพลย์บอย เศรษฐีเพลย์บอย ชอบสนุกชอบเที่ยว ที่สำคัญคือชอบดื่มหรสพการละเล่น

มีอยู่ครั้งหนึ่งที่พอถึงเวลาบารมีเต็ม ท่านก็ไปดื่มหรสพที่เขาเล่นกันอยู่ อย่างเช่นดูละคร ดูลิเก เวลาเขาเล่นตลกก็หัวเราะขบขัน พอเขาเล่นบทโศกสลดก็หลังน้ำตา แต่พอเวลาบารมีท่านเต็ม เนี่ยท่านก็ไปดื่มหรสพที่เขาเล่นกันอยู่ ถึงเวลาบทตลกก็เฉย บทเศร้าก็ไม่เสียน้ำตา จิตมันเบื่อบั่น เย็นมันเย็นไปหมด จนพระโมคคัลลานะที่ชื่อเดิมชื่อว่าโกติตะสงสัย ก็เลยมองดูว่าวันนี้เพื่อนเป็นอะไร ดูซึ่มๆเหมือนมีแต่ร่างกายแต่ปราศจากวิญญาณ ก็เลยอดถามไม่ได้ว่า “อุปติสสะ วันนี้เพื่อนเป็นอะไร ดูเฉื่อยชาไม่สบายหรือว่ามีเรื่องทุกข์ร้อนประการใด ขอได้โปรดบอกเราด้วย” ท่านอุปติสสะก็เลยบอกว่า “โกติตะเพื่อนรัก ท่านลองดูที่คนกำลังแสดงละครให้เราดูนี้ ฉันว่าอีกไม่ถึงร้อยปีคนเหล่านี้ก็ต้องตายหมด แล้วตัวพวกเราที่กำลังดูการละเล่นอยู่ที่นี่ก็ต้องตายหมดแล้วเขาก็

ลึ้มๆกันไป มันมีประโยชน์อะไรที่เราจะมาเสียเวลากับสิ่งที่ไร้สาระความสนุกสนานเพลิดเพลินในชีวิตอย่างนี้ ทำไมเราไม่แสวงหาโลกธรรมเป็นเครื่องหลุดพ้นจากความทุกข์ คือความแก่ ความเจ็บ ความตายเล่า” พอพูดเท่านั้นโกธิตะก็ตบเข้าจากแล้วบอกว่า “เพื่อนเอ๋ย ทำไมเพื่อนถึงพูดโดนใจเราขนาดนี้ ฉันก็คิดเหมือนกับเพื่อนนี้แหละ เอาอย่างนี้ เราสองคนออกบวชกันดีกว่า”

ก็เป็นทีที่เลื่องลือกันไป ถ้าเป็นสมัยนี้ก็คงพาดหัวข่าวในไทยรัฐ เคลรินทร์ บวชมหัทธกรย์ สองลูกมหาเศรษฐี โกงหัวเข้าวัดอะไรทำนองนี้ ทั้งคู่ก็ได้บวช แต่บวชในสำนักของอาจารย์ชื่อดัง ที่ชื่อว่า “สัจจปริพาชก” สัจจดังมากในตอนนั้น พอเวลาพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะไปบวชเป็นลูกศิษย์ ยิ่งดังใหญ่เพราะมีลูกศิษย์ที่มีหน้ามีตา ฉลาดเป็นเศรษฐีมาบวช พระสารีบุตรก็เรียนหาความรู้ในสำนักสัจจ เรียนไปก็เบื่อไม่เห็นมันจะมีสาระอะไรเลย ก็เลยอำลาอาจารย์ไปแสวงหาคนที่ จะบอกทางเพื่อความหลุดพ้น ก็ทำศึกกันไว้ระหว่างเพื่อนทั้งสอง สัจจสุภาพบุรุษ บอกว่าใน เราสองคนนี้ ถ้าใครได้พบอมตธรรม เพื่อทำให้เกิดความไม่ตายก่อนกัน ขอให้เรามาบอกกันด้วยเถิด ก็ปรากฏว่าพระสารีบุตรก็ไปได้เจอหนึ่งในปัญจกัณฐ์ทั้งห้า ก็คือพระอัสสชิ ปัญจกัณฐ์ทั้งห้าก็มีโกณฑัญญะ เป็นพระรูปแรก วัปปะ ภัททิยะ มหานามะและอัสสชิ ปรากฏว่าเมื่อท่านได้เห็นพระอัสสชิ ท่านก็รู้สึกขนลุกไม่น่าเชื่อว่าบุคลิกของพระบางรูปทำให้คนขนลุกได้

พระอัสสชิท่านเดินมาบิณฑบาต พระสารีบุตรท่านเป็นปริพาชกเป็นนักบวชหนุ่มชาวห่มขาว พอท่านเห็นพระอัสสชีกำลังบิณฑบาต ท่านรู้สึกขนลุกไปหมดเลยบอกว่าตั้งแต่เกิดมาในชีวิต จนกระทั่งออกบวชเป็นนักบวช ยังไม่เคยเห็นนักบวชคนไหนจะมีบุคลิกที่น่าประทับใจขนาดนี้ ไม่ว่าจะเดินจะเหิระจะเหลียวหลังถอยหลัง ช่างงดงามเหลือเกิน แต่เวลานี้ไม่ใช่เวลาที่จะเข้าไปสอบถาม เพราะว่าท่านกำลังบิณฑบาตอยู่ จึงได้สะกดรอยตามไปห่างๆ พอพระเถระรับอาหารเสร็จก็แวะไป ระหว่างทาง ท่านก็เข้าไปทำหน้าที่เป็นลูกศิษย์ต่างๆที่ยังไม่ได้ถวายตัวเป็นลูกศิษย์เลย เข้าไปที่นั่ง จัดแจงเลี้ยงดู ประเคนอาหารอะไรต่างๆ พอพระอัสสชิฉันอาหารเสร็จ ท่านก็เห็นว่าเป็นเวลาที่สมควร เนื่องจากท่านฉันเสร็จแล้วก็เลยเข้าไปเรียนถาม “ดูก่อนท่านผู้มีอายุ ศิวกพรณท่านช่างผุดผ่อง อินทรีย์ท่านก็ผ่องใส ท่านบวชอุทิศใคร ใครเป็นครูของท่าน ท่านชอบใจธรรมะของใคร ขอท่านจงบอกสิ่งที่ข้าพเจ้าถามด้วยเถิด” พระอัสสชิมองหน้าปริพาชกหนุ่มก็รู้ว่าคนนี้ไม่ใช่ธรรมดา เป็นผู้มีปัญญามาก พูดมากไปก็ไม่เกิดประโยชน์ เราจะแสดงหัวใจของพระพุทธศาสนา คือ

เย ธมมา เหตุปฺปภา

เตสํ เหตุ ตถาคโต

เตสญฺจ โย นิโรธจ

เอวํ วาที มหาสมณฺหา

ธรรมเหล่าใด มีเหตุเป็นแดนเกิดก่อน ที่มนุษย์เกิดมาต้องมีเหตุ พระพุทธเจ้าตรัสเหตุแห่งธรรมนั้น เหตุแห่งธรรมที่ทำให้มนุษย์เกิดก็คือกิเลสตัณหา อันนี้เป็นส่วนอธิบาย จริงๆแล้วต้นฉบับก็คือ

“ธรรมเหล่าใด มีเหตุเป็นแดนเกิด พระตถาคตเจ้า ทรงแสดงเหตุแห่งธรรมเหล่านั้น และความดับแห่งธรรมเหล่านั้น พระมหาสมณะตรัสอย่างนี้”

ย่อๆสั้นๆแค่นี้ แปลเป็นไทยขยายความก็คือ เวลามนุษย์เกิดต้องมีเหตุ เหตุนี้ไม่ใช่พ่อแม่หรือพ่อแม่เป็นเพียงผู้ช่วย เหตุจริงๆก็คือกิเลสตัณหาที่อยู่ในใจ ความอยากในใจมนุษย์นั่นเอง พระพุทธเจ้าตรัสว่า กิเลสคือตัวทำให้เกิด และวิธีดับกิเลสต้องทำอย่างไร พระพุทธเจ้าตรัสอยู่แค่นี้แหละ

พูดแค่นี้พระสารีบุตรบรรลุเลย ก็คล้ายๆเหมือนกับท่านเป็นผีที่หนองแก่เดิมที่พอเอาเข็มสะกิดนิดหนึ่งก็แตก คนที่เขาสร้างบารมีมาเต็มที่ พอถึงเวลาสะกิดนิดเดียว พระอัสสชิพูดเท่านั้น ท่านบรรลุเลย พอบรรลุเสร็จ ตั้งแต่นั้นพระอัสสชิก็เป็นอาจารย์สุดที่เคารพ แม้ท่านจะได้รับการแต่งตั้งเป็นอัครสาวก หมายถึงเป็นหมายเลขหนึ่งรองจากพระพุทธเจ้า แต่ท่านก็ไม่เคยโอ้อวดโอฬ่าไม่เคยคิดว่าตัวเองยิ่งใหญ่ ท่านก็ยังเคารพอาจารย์ของท่านเหมือนเดิม ท่านเลียบบอกอาจารย์ของท่านว่า ขอให้ท่านอาจารย์กลับไปก่อนเดี๋ยวผมจะไปเฝ้าพระพุทธเจ้าตามที่อาจารย์ได้บอกไว้ แต่ตอนนี้มีสัญญาใจที่ผมได้มอบไว้ให้แก่เพื่อนรักคนหนึ่ง ขอให้ท่านอาจารย์ไปล่วงหน้าก่อนก็แล้วกัน

ท่านก็เดินกลับไปหาเพื่อนรักก็คือโกธิตะ แล้วก็แปลกมากท่านทั้งหลาย คนอินเดียนี้ทำอะไรหมองแง่นะ โกธิตะเวลามองอุปติสสะมองแต่ไกลก็แปลกใจว่าทำไมเพื่อนเรามีผิวพรรณหน้าตาเพื่อนเราแปลกมากผุดผ่องงดงาม เพื่อนเราคงมีอะไรดีๆอยู่ในใจผิวพรรณจึงได้ผุดผ่องแปลกประหลาดไป แล้วพออุปติสสะพบโกธิตะก็บอกว่าบัดนี้เราได้ค้นพบอมตธรรมแล้วขอให้ท่านตั้งใจฟัง แล้วก็เอาประโยชน์เดิมที่พระอัสสชิได้พูด พูดให้โกธิตะฟังแล้วโกธิตะก็ได้บรรลุอีกเหมือนกัน แปลกนะ โยมได้ฟังเทศน์จากพระได้บรรลุธรรม แล้วโยมก็ไปเทศน์บอกโยมอีกที่โยมก็ได้บรรลุเพราะฟังโยมพูด เพราะฉะนั้นฟังธรรมะมันไม่จำเป็นหรอกนะจะต้องฟังจากหัวโล้นหรือหัวดำเขาบอกว่าฟังเทศน์จากพระพุทธเจ้าแล้วจะได้บรรลุธรรมมันไม่ใช่เรื่องมหัศจรรย์ สมควรแล้วที่จะต้องบรรลุเพราะพระพุทธเจ้านี้สุดยอด แต่ถ้าฟังเทศน์จากเด็กตัวเล็กๆหรือเด็กผู้หญิงกำลังร้องเพลงแล้วบรรลุธรรม เขื่อบอกว่าสุดยอด สุดยอดพิเศษเหลือเกิน เหมือนกับพระโมคคัลลานะหรือโกธิตะได้ฟังโกธิตะก็ดีใจแล้วบอกว่า “บัดนี้พระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหนเราไปเฝ้ากันเถิด”

พระสารีบุตรก็ขอดกตัญญูอีก สุดยอดแห่งความกตัญญูก็บอกว่า “เดี๋ยวอย่าเพิ่งไปโกธิตะไปชวนอาจารย์ก่อนเถอะ ของดีๆแบบนี้ต้องไปบอกอาจารย์เราด้วย” นี่ความกตัญญู ความรักเพื่อนก็พากันไปหาอาจารย์ ไปถึงก็กราบอาจารย์แล้วก็บอก “ท่านอาจารย์ บัดนี้พระพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นมาแล้วในโลก ขอให้ท่านอาจารย์ได้โปรดไปกับผมด้วยเถิด ท่านอาจารย์จักได้บรรลุธรรม” ถ้าสัญญาไม่มีทิวฐิมานะในความเป็นเกจิเจ้าสำนักแกกๆน่าจะมีสิทธิ์ได้บรรลุธรรมอะไรกับเค้า แต่ก็กิเลสหนา อัตตาจัด อีโก้สูงนี้ มันก็เลยทำให้คนที่เคยเป็นอาจารย์ลดตัวมาเป็นลูกศิษย์ทำยาก เกจิทั้งหลายนี่อีโก้จัด อัตตาสูง กิเลสหนา เพราะฉะนั้นสัญญาชัยก็ไม่เอาหรอก สัญชัยบอกว่าไม่ไป ร้อยก็ไม่ไป พันก็ไม่ไป หมื่นก็ไม่ไป พระสารีบุตรก็อ้อนวอน ท่านอาจารย์ไปกันเถอะ สัญชัยฟังคำเข้าหูอ้อนวอนมากมายแกก็รำคาญมันไส้ แกก็เลยบอกว่า “อุปติสสะ ในโลกนี้คนโง่กับคนฉลาด ใครมันมากกว่ากัน” พระสารีบุตรก็บอกว่า “ท่านอาจารย์ในโลกนี้คนโง่ก็ต้องมีมาก คนฉลาดก็ต้องมีน้อย” แกก็เลยทิ้งไฟโบสสุดท้ายบอก ถ้าอย่างนั้นคนฉลาดก็ลงไปสู่พระสมณโคตมก็แล้วกัน คนโง่ก็ลงมาสู่สำนัก

ของเรา ดีมั้ย? แกพูดดิเนะ ให้โคคมสอนไปเหอะไอ้คนฉลาดอย่างพวกแก ส่วนคนโง่ๆให้มาหาเรา เราจะสอนพวกคนโง่ๆเอง สรุปก็คือไม่ไป พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะก็จำใจต้องจากอาจารย์ พอถูกพี่ไปลูกน้องก็ต้องตามไปเป็นขบวน สัญชัยนี้แทบกระอักเลือดเลยเพราะวัดมันว่างเปล่าเลย ตั้งแต่สารีบุตรกับโมคคัลลานะอพยพไปเป็นลูกศิษย์พระสมณโคดม มันว่างเปล่าเว้งว่าง แล้วทั้งคู่ก็เลยไปพบพระพุทธเจ้า

ซึ่งขณะนั้นพระพุทธเจ้าก็ประทับอยู่ที่วัดเวฬุวัน ตอนนั้นกำลังประทับอยู่ท่ามกลางภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย เห็นปริพาชกสองหนุ่มกำลังเดินมาพระพุทธเจ้าก็ตรัสเลยว่า “นี่แหละคือสุดยอดแห่งแขนขา แขนซ้ายของตถาคต” แล้วก็สุดท้ายก็ปรากฏว่าท่านก็บรรลุธรรมบรรลุอรหัตต์ที่หลัง ตอนแรกก็เป็นโสดาบันกันก่อน พระโมคคัลลานะใช้เวลา ๗ วันจึงจะบรรลุ ที่บ้านก็वालุนุตคามไปนั่งสมาธิ ๗ วัน ท่านก็นั่งโง่ๆอยู่อย่างนี้ แปลกมากที่คนที่สร้างบารมีมาเยอะแยะเวลานั่งสมาธิกลับนั่งหลับเอาหัวที่มอยู่เรื่อย พระพุทธเจ้าจึงไปสอนวิธีการแก่งว่ง โมคคัลลานะถ้ำเธองว่งเธอก็จงไปเดินจงกรม,เอาน้ำล้างหน้า,แหงนคูดวงดาว,เอานิ้วไขหูบ้าง ทำอะไรต่างๆ เพ่งกลืน เพ่งแสงสว่างทำให้จิตมันสว่าง บอกอุบายแก่งว่งแล้วก็สอนหลายอย่าง

จนท่านบรรลุอรหัตต์ในที่สุด คนก็จะถามว่า ไหนว่าพระสารีบุตรมีปัญหามาก ทำไมมาบรรลุหลังพระโมคคัลลานะตั้ง ๗ วัน ท่านก็ตอบว่าเหมือนกับขอทานกับพระราชา ขอทานนี้เวลาจะไปไหนก็กลัวขี้ขาม กลัวรองเท้า กะลามันก็ออกได้เลย ส่วนพระราชามีเรื่องเยอะ พระราชาเวลาจะไปไหนก็ต้องมีเครื่องราชบริพาร ต้องเคลียร์พื้นที่ จัดปริมพิธีฯลฯกว่าจะเสร็จได้แต่ละทีมีเรื่องเยอะเหมือนพระสารีบุตรที่มีปัญหามาก แล้วเวลาฟังเทศน์นี่แปลกมาก ที่บรรลุอรหัตต์ก็คือฟังเทศน์ที่ถ้ำสุกรขาตา ๑๕ วันผ่านไป ไปถวายงานพระพุทธเจ้าอยู่ พระพุทธเจ้าเทศน์ให้ที่มนขปริพาชกในเวทนาปริคคหสูตร สูตรที่ว่าด้วยการเข้าไปกำหนดเวทนาคือความรู้สึก ท่านกำลังพูดให้พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเทศน์ให้ที่มนขปริพาชกฟัง อยู่ๆท่านก็บรรลุขึ้นมาอย่างนี้ใช้เวลา ๑๕ วัน ก็ปรากฏว่าหลังจากบรรลุแล้วพระพุทธเจ้าก็สบายขึ้นเยอะเลย มีอะไรก็ให้พระสารีบุตรจัดการก็เหมือนกับเป็นเสนาธิการประจำตัว

ถ้าเปรียบพระพุทธศาสนาเป็นกองทัพธรรม พระพุทธเจ้าก็เป็นจอมทัพ พระสารีบุตรก็เป็นเหมือนกับเสนาธิการฝ่ายนุเป็นทางการวางแผน ส่วนปฏิบัติการก็ต้องให้พระโมคคัลลานะ ในการออกไปเทศน์สั่งสอนอะไรต่างๆ พระพุทธเจ้าเคยอุปมาพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะว่าทั้งคู่เป็นเหมือนกับมารดาผู้ให้เกิด สารีบุตรเปรียบเหมือนมารดาผู้ให้บุตรกำเนิดเกิดมา ส่วนโมคคัลลานะก็เหมือนกับแม่นม ที่พุ่มฟักให้ลูกเจริญเติบโตขึ้นไปเรื่อยๆ ทั้งคู่เป็นอัครสาวกที่ดี ที่ประเสริฐ จนกระทั่งพระพุทธเจ้าได้ปรินิพพาน ทั้งสองก็นิพพานก่อนพระพุทธเจ้า ซึ่งพระองค์ก็รำพึงเหมือนกันว่า “ตั้งแต่สารีบุตร โมคคัลลานะจากไป เราเหมือนขาดตาข้างซ้ายข้างขวา เหมือนกับขาดแขนซ้ายขวาทุกทิศของเราดูมืดมนเหลือเกิน” ทำให้นึกถึงคำพูดของนโปเลียนมหาราชเหมือนกัน นโปเลียนบอกว่า “คนที่อยู่ยิ่งใหญ่ได้ จะต้องมีศัตรูที่เข้มแข็ง ยิ่งศัตรูเก่งมากเท่าไร

แล้วคุณสามารถชนะเค้าได้ แสดงว่าคุณเก่งมาก แต่วิธีการที่คุณจะล้มแชมป์ มันก็หมายความว่า คุณจะต้องมีเพื่อนที่ซื่อสัตย์ ที่คอยช่วยเหลือคุณอยู่ข้างใน ไม่งั้นก็ไปไม่รอดเหมือนกัน ศัตรูที่เข้มแข็งก็หมายความว่า คุณล้มเค้าได้ คุณเก่ง แต่ คุณจะวันแมนโชว์คนเดียวไม่ได้ คุณต้องมีเพื่อนที่ซื่อสัตย์คอยช่วยเหลือคุณ”เหมือนพระพุทธเจ้า พระองค์ก็ได้พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะคอยช่วยทุกอย่าง

อีกอย่างหนึ่งก็คือพระสารีบุตรท่านเป็นพระอุปัชฌายะของพระราหุลด้วย เราทราบแล้วว่าพระราหุลเป็นพระราชโอรสของเจ้าชายสิทธัตถะ แล้วก็ผนวชตอนอายุ ๗ ขวบเป็นสามเณรรูปแรกในทางพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธเจ้ายกย่องให้เป็นเลิศในทางไคร่ต่อทางศึกษา บวชตั้งแต่เล็กก็เลขาชอบศึกษาชอบรำเรียน พระราหุลเวลาตื่นเช้าขึ้นมาท่านจะต้องยกเอามือกอบกองทราย แล้วก็ตั้งจิตอธิษฐานว่าวันนี้ขอให้ข้าพเจ้าได้รับการศึกษารำเรียนในสำนักของพระพุทธเจ้า และในสำนักของพระอุปัชฌาย์คือพระสารีบุตรเท่ากับเมล็ดทรายในกำมือ แสดงว่าท่านมีจิตที่ใครรู้มากไม่เหมือนเด็กปัจจุบันที่เรียน ๑ ชั่วโมงบอกอาจารย์พักซัก ๒ ครั้งเถอะ แต่พระราหุลท่านไม่เป็นเช่นนั้น พระสารีบุตรท่านเลยเป็นพระอุปัชฌายะของท่านพระราหุลเหมือนกัน นี่ก็เป็นความสำคัญอีก ลูกศิษย์ของพระสารีบุตรมีเยอะโดยเฉพาะเณรน้อยๆ ได้พระสารีบุตรเป็นอุปัชฌาย์อบรมสั่งสอน เพราะฉะนั้นท่านก็เป็นขวัญใจลูกเด็กเล็กแดงเหมือนกัน

มีเรื่องหนึ่งที่เป็นการแสดงคุณความดีของท่านก็คือ พวกชาวบ้านทั้งหลายชอบชื่นชมในคุณความดีของพระสารีบุตรพากันยกย่องชื่นชมว่าท่านเป็นผู้ที่มีคุณธรรมความดีหลายประการ โดยเฉพาะกำลังแห่งขันติความอดทน เวลาไปประกาศศาสนาโดนใครด่าโดนใครทำร้ายต่างๆ ความโกรธสักนิดก็ไม่มี ปรากฏว่ามีพราหมณ์คนหนึ่งบอกว่าเป็นมิชฌาติฐิคือพวกนอกศาสนาได้ฟังถึงว่าเป็นไปได้ยังงั้นคนไม่โกรธ แก่ก็ถามว่าใครที่ไม่โกรธลูกศิษย์ก็บอกว่าอาจารย์ฉันเองพระสารีบุตร แก่ก็เลยสงสัยว่าคงจะไม่มีใครที่ยั่วให้ท่านโกรธ ลูกศิษย์ก็บอกว่าไม่จริงหรอก โดนยั่วให้โกรธก็มีบางคนถึงขั้นทำร้ายท่านก็มีแต่ท่านก็ไม่โกรธ พราหมณ์ก็เลยบอกว่าขอทดลองหน่อยเถอะเป็นอย่างนั้นจริงๆหรือเปล่า

ก็ปรากฏว่าตอนนั้นพระสารีบุตรท่านกำลังไปบิณฑบาตอยู่ แก่ก็ย่องไปข้างหลังซัดเข้าไป ศีรษะกลางหลังบารตแทบกระเด็น ท่านก็หันมามองดูว่าใครทำอะไร ปรากฏว่าท่านก็ไม่ว่าอะไร ท่านก็หันมามองแล้วท่านก็เดินต่อไป ถามว่าแล้วพระอรหันต์ไม่เจ็บหรือไง เจ็บสิแต่เจ็บก็เป็นเรื่องของเจ็บแต่กิเลสมันไม่เกิด ถ้าเป็นเรากำลังบิณฑบาตแล้วมีคนมาซัดกลางหลัง สงสัยหันหลังกลับก้านคอไปหนึ่งที แต่นี่ท่านเป็นอรหันต์แล้วท่านหมดกิเลส ก็ปรากฏว่าพราหมณ์ก็ตกใจเกิดมาไม่เคนเจอคนอะไรโดนซัดไปกลางหลังยังไม่โกรธยังเฉย ก็เลยขอมาเกิดความเร่าร้อนไปทั่วตัวรีบขอมากลัว ไม่เคยเจอคนจริงผู้มีเมตตา พระเถระก็บอกว่ามันเรื่องอะไรฉันบิณฑบาตอยู่ดีๆเธอจึงมาทุบฉันกลางหลัง หมอนี่ก็ตอบว่าผมอยากจะทดลองว่าพระคุณจ้ามี่ขันติจริงหรือเปล่า ท่านก็ไม่ว่าอะไร เอาเถอะไม่เป็นไรหรอกยกโทษให้ ถ้าท่านยกโทษให้ผมขอชดใช้บาปด้วยการถวายอาหารให้ท่านด้วย

เถิด ก็พาไปที่บ้านเป็นการไถ่บาป ทูบใครไม่ทูบเล่นอัดไปกลางหลังพระสารีบุตร หมอนี่จะเป็น
ยังไฉนเอาไวฟังวันศุกร์แล้วกันเพราะเวลาหมด สำหรับวันนี้ก็พอสมควรแก่เวลา ให้นักปฏิบัติสมาธิ
ช้าๆออกจากสมาธิ